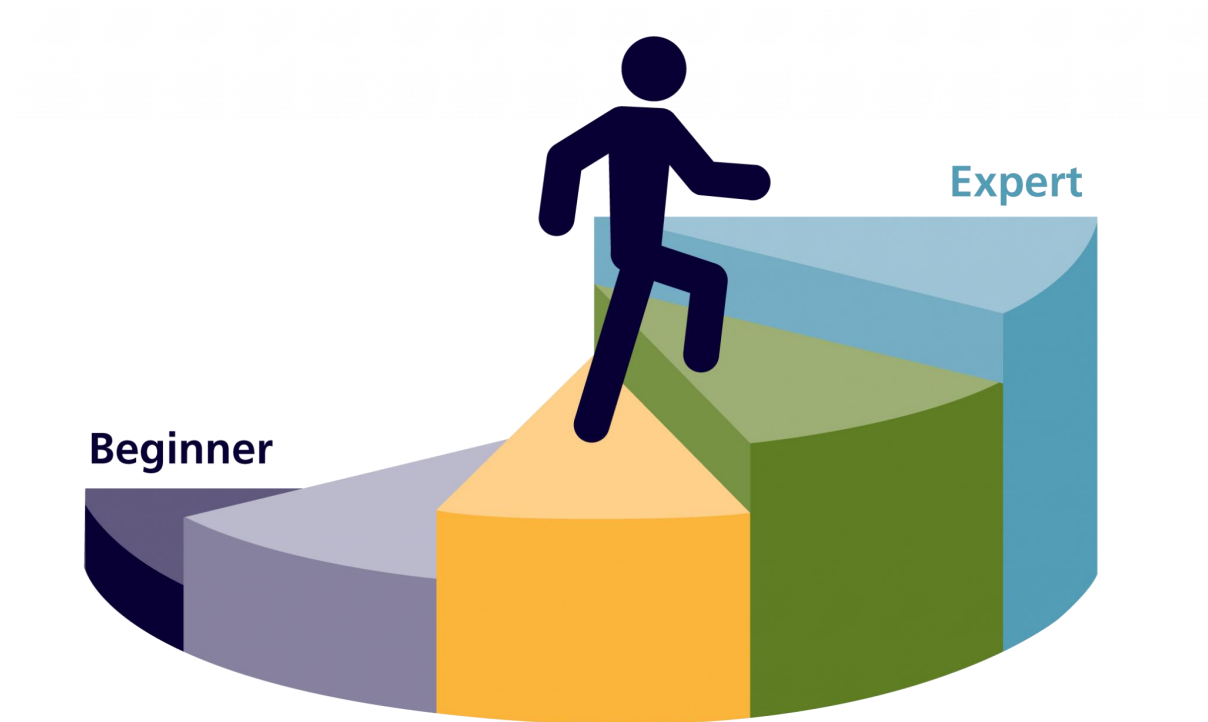

Подходи при анализа на резултатите от различни писмени и текущи оценявания по български език и литература

Проследяване и диагностициране на индивидуалните постижения на учениците при провеждане на различни видове писмени работи

Първи гимназиален етап

Вид контролна работа - Вътрешна проверка по български език и литература (междинно ниво) за 9.клас

I. Текстът като смислово и езиково единство

Прочетете текста и изпълнете задачи 1-8.

Приготвянето на хляб е едно от най-старите занимания, а самият хляб – един от най-старите хранителни продукти в човешката история. Най-ранните сведения за него са от късната неолитна епоха, а първите хлебни изделия са най-вероятно под формата на изпечена зърнена каша, приготвена от зърно и вода. Може би те са приличали на съвременната мексиканска тортила, на индианските царевични питки или на шотландските овесени питки.

В Древен Египет хлябът се приготвял все още в домовете. Хлебопекарни имало само в двора на фараона и на висшите му сановници. В тях хлябът се правел само от роби. Бухналият хляб в началото се получавал след спонтанна ферментация на тестото, а по-късно – след ферментация, предизвикана от ферментиращ гроздов сок или хмел. Заквасването довело до появата на различни видове теста и на различни видове хлебни изделия. Хлебопроизводството се превърнало в занаят едва в разцвета на Римската империя. Тогава се появили и първите обществени пекарни, които изхранвали населението. През Средновековието хлябът станал основна храна, дори се

използвал като чиния. Едва в XV век започнало изработването на дървени чинии и хлебните чинии останали в миналото.

В съвременните условия хлебната индустрия се обслужва от модерни машини и съоръжения, чрез които хлябът се произвежда от квалифицирани специалисти по зададен **стандарт**, гарантиращ постигане на високо качество. В стандарта са заложили показателите, на които трябва да отговаря брашното: органолептични, физикохимични, химични и микробиологични. Описани са методите за лабораторно изпитване, етапите на технологичния процес и на производствения контрол (входящ контрол на качеството на суровините и материалите и технологичен контрол), както и съдържанието на етикетите на готовия продукт.

1. От коя сфера на общуване е текстът?

- А) от битовата сфера
- Б) от научната сфера
- В) от институционалната сфера
- Г) от естетическата сфера

2. Каква функция изпълнява текстът?

- А) Рекламира производството на хляб през различните епохи.
- Б) Представя факти за приготвянето на хляба през вековете.
- В) Анализира високото качество на видовете хлебни продукти.
- Г) Дава полезни съвети за приготвяне на хляб в домашни условия.

3. Какво е значението на думата "стандарт", използвана в текста?

- А) метод
- Б) показател
- В) изискване
- Г) принцип

4. Кое от посочените твърдения е вярно според текста?

- А) В двора на египетския фараон и на сановниците му са се помещавали първите обществени хлебопекарни.
- Б) Счита се, че първите хлебни изделия са получени чрез смесване на зърно и вода и изпичане на получената зърнена каша.

В) В съвременните условия единствено технологичният процес при производството на хляба е обект на контрол.

Г) Първоначално бухналият хляб се е приготвял чрез използване на изкуствени съставки за ферментация.

5. Определете основния предмет на текста и запишете ТРИ ключови думи, свързани с него.

- основен предмет на текста -
- ключови думи -

6. Запишете ДВА различни начина за назоваване на предмета от номинативната верига в първия абзац на текста, като подкрепите с примери.

начин за назоваване

пример

7. Как е осъществена връзката между второто и третото изречение в текста? Посочете конкретно!

.....

8. Запишете сбито и кратко (в резюме) основното в съдържанието на текста.

II. Епохата на Романтизма. Джордж Байрон – „Как искам пак да съм дете“

9. Кое твърдение за Романтизма е вярно?

- А) Творците представят бягството на романтическата личност от действителността
- Б) Романтическият герой издига идеята за просветения монарх
- В) Ключова тема е критика на пороците на обществото
- Г) Според романтиците разумът е основно средство за познание на битието.

10. Коя е водещата тема в литературните творби на Романтизма?

- А) отчуждението на личността от обществото
- Б) вярата в силата на човешкия разум
- В) стремежът към енциклопедични изяви
- Г) бунтът на личността в социален план

11. Посочете ДВЕ родови характеристики на лириката, проявени в „Как искам пак да съм дете“.

-

-

12. Прочетете откъса от „Как искам пак да съм дете“ и посочете ДВА романтични ключови мотива и ги разтълкувайте.

*Как искам пак да съм дете,
да скитам в наште пещери,
да плувам в синьото море,
да бродя в здрачните гори!
Не съм саксонец горделив,
на свобода съм се родил,
сред планините съм щастлив,
прибоят морски ми е мил.*

-

-

13. Открийте пример за синтактичен паралелизъм от откъса и изяснете неговата функция в контекста на творбата.

.....

.....

14. Защо Азът от откъса бленува да се завърне в детството? Какво е за него то?

.....

Анализ и оценяване на писмената работа на ученика (прикрепя се към работата на всеки ученик)

I. Коментар на тестовите задачи:

Тестът се състои от 14 задачи и включва следните типове въпроси:

1. Въпроси със затворен отговор – проверяват се компетентностите на учениците по отношение на функционалната грамотност, сфери на общуване, лексикално значение на думите и функции на текста /1. – 4. въпрос/.
2. Въпроси с кратък и разширен свободен отговор по БЕ - свързани са с езиковите компетентности на учениците да прилагат на практика знанията си за предмет на

текста, номинативна верига, ключови думи, осъществяване на смисловата и езикова свързаност на текста /въпроси 5. – 7. включително /.

4. Въпроси със затворен, кратък и разширен свободен отговор за проверка на литературните и социокултурните компетентности, свързани с естетиката на Романтизма и текста на Байрон „Как искам пак да съм дете“/ 9-14. въпрос включително/.

5. Създаване на резюме /8. въпрос/.

II. Критерии за оценяване на ученика

- задачи от 1. до 4. - Ученикът познава сферите на общуване и притежава компетентности за извличането на информация от текст, тълкува я - по 1т. за всяка вярно посочена подточка;
- задача 5. - определя основния предмет на текста - 1т.; разпознава и посочва ключови думи от тематичната мрежа на текста - по 1т. за всяка вярно посочена дума;
- задача 6. - разпознава и посочва видовете назовавания на основния предмет в текста - 2т.; илюстрира тези видове назоваване с конкретен съответстващ пример от текста - 2т.;
- задача 7. - разпознава, разбира средствата за осъществяване на езиковата и смисловата свързаност на текста - 1т.; посочва конкретно как е осъществена връзката между две изречения в текста - 1т.;
- задача 8. - умее да създава резюме на текст, като извлича съществена информация от него и създава свой текст. - 8т. в съответствие с утвърдените критерии за проверка и оценка на резюме, както следва:

Критерий за оценка на резюме (8.задача)		точки
1.	Умее да извлича информация от текст и да я обработва в съответствие с поставената задача.	3т.
2.	Умее да композира и структурира свой текст, като се съобразява с поставената задача. Графично оформя текста.	2т.
3.	Умее да подбира и съчетава езикови средства с оглед на стиловата им уместност; използва системата от глаголни времена с основно сегашно глаголно време.	1т.
4.	Владее и прилага нормите на съвременния български книжовен език / граматична, лексикална, правописна, пунктуационна /.	2т.

- задача 9. и 10. - владее основна литературна терминология, прави връзка между културна епоха, творба, мотив и образ - по 1т. за всяка вярно отбелязана подточка;
- задача 11. - посочва две характерни черти за рода – 2т.; илюстрира тези характерни черти конкретно в текста – 2т.;

- задача 12. - притежава компетентности за работа с откъс от художествен текст, като посочва два романтични ключови мотива от него - 2т.; тълкува ги в контекста на творбата - 4.т;
- задача 13. - притежава компетентности за работа с художествени изразни средства, като посочва конкретен пример за синтактичен паралелизъм - 1т.; изяснява функцията му в текста - 1т.;
- задача 14. - притежава езикови, литературни и социокултурни компетентности за създаване на коментар по ключов за творбата проблем, като конкретно посочва характеристики на детството и бляна, свързан с него - 2т.; спазва езиковите норми и създава логически свързан текст - 1т.;

III. Скала за оценяване:

1. Брой точки за съответните въпроси

Общ

брой точки: 39

въпрос.№	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
точки	1	1	1	1	4	4	2	8	1	1	4	6	2	3
резултат														

2. Преобразуване на точките в оценка

ОЦЕНКА	БРОЙ ТОЧКИ
Отличен (6)	38 – 39т.
Отличен (5,75)	36 – 37т.
Отличен (5,50)	34 – 35т.
Много добър (5,25)	32 – 33т.
Много добър (5,00)	30 – 31т.
Много добър (4,75)	28 – 29т.
Много добър (4,50)	26 – 27т.
Добър (4,25)	24 – 25т.
Добър (4,00)	22 – 23т.
Добър (3,75)	20 – 21т.
Добър (3,50)	18 – 19т.
Среден (3,25)	16 – 17т.
Среден (3,00)	14 – 15т.
Слаб (2)	0 – 13т.

Вид контролна работа - Писмено изпитване върху граматична норма за 10.клас

I. Членувай правилно с пълен или с кратък член:

1. Документ... беше предаден навреме от млад... куриер.
2. Диктатор... го няма.
3. Трябва ми директор... .
4. Единствен... звук, който се чуваше, беше страшен... вой на вятър... .
5. Веднага щом обущар... поправил обувката, странник... я обул.
6. Именно приятел... ми го наградиха.

II. Изберете бройна форма или обикновено множествено число.

1. Двама (скитник) обикалят край къщата.
2. Десетки (проект) бяха отхвърлени от журито.
3. Три са най-известните (роман) на писателя.
4. Два (прозорец) на горния етаж бяха отворени.
5. В шейната на Дядо Коледа имало (два елф)
6. Намерих пет-шест стари (молив) в несесера си.

III. Попълнете коректните местоименни форми и форми за учтивост, където е необходимо.

1. Господин Стоянов, Вие сте предложен... за председател на комисията. Миналата година сте се справил... много добре. Прочут... сте с точността си. Ако бъдете избран..., трябва да започнете работа веднага.
2. Всички са видели (някой) в тъмното.
3. Това е учителят, (чийто/ чиито) ученици спечелиха наградата.

IV. Запишете САМО думата, с която да поправите граматичната грешка в изречението.

1. Чаят от корените на растението укрепва имунната и дихателната системи. -
.....
2. Всички окуражаваха момичето, защото искаха точно тя да победи в състезанието. -
.....
3. Художникът наблюдава реакциите на почитателите по време на неговата изложба. -
.....
4. Амбициозните хора очакват и се стремят към успеха. -
.....

I. Коментар на задачите:

Писменото изпитване се състои от 4 задачи и включва следните типове въпроси:

1. Въпроси с кратък свободен отговор – проверяват езиковите компетентности на учениците по отношение на граматичната норма;

II. Критерии за оценяване на ученика

зад. 1 – членува правилно конкретни имена според синтактичната им роля в изречението – по 1т. за всяка вярно членувана дума;

зад. 2 – образува правилно бройна форма/ обикновено множествено число, като познава и прилага правилата за уместната им употреба – по 1т. за всяка вярно образувана форма;

зад. 3 – познава и прилага правилата за образуване на форми за учтивост/ употреба на местоимения в падеж – по 1т. за всяка вярно образувана форма;

зад. 4 – открива и редактира граматични грешки в изречението – по 1т. за всяка коректна дума/ форма;

III. Скала за оценяване

1. Общ брой точки:26

2. Преобразуване на точките в оценка

Оценка	Слаб (2)	Среден (3)	Добър (4)	Много добър (5)	Отличен (6)
Брой точки	0 – 10	11 – 14	15 – 18	19 – 22	23 – 26

Втори гимназиален етап

Вид контролна работа - Вътрешна проверка по български език и литература (междинно ниво) за 12.клас

I. Езикови компетентности - въпросите следват логиката и формата на ДЗИ

1. В кой ред е допусната правописна грешка?

- А) кожух, сарми, коригирам
- Б) потисник, сговор, съученик
- В) терапевт, спогодба, летеж
- Г) пяла, засмяни, вървели

2. В кой ред е допусната правописна грешка?

- А) Сюжетът за конния взвод на граничната застава е по действителен случай.
- Б) Критериите за конфиденциална фирмена информация още не са уточнени.
- В) Сандъци от орехово дърво с резбовани орнаменти са правели само котленци.
- Г) Вляво от сградата на старото училище е дюкянчето на златаря Кольо Милков.

3. В коя от подчертаните думи е допусната граматична грешка?

В поемата се преплитат два **пласта** (А) на изображение – единият е **конкретния** (Б), документален пласт, който ни приближава до историческата реалност, а другият включва **митологичния** (В) елемент, в който е **смисълът** (Г) на сблъсъка в хода на човешката история.

4. В кое от изреченията НЕ е допусната граматична грешка?

- А) Поглеждайки Джокондата на Леонардо да Винчи, очите от портрета като че ли му се усмихнаха.
- Б) Повечето зрители одобряват и се възхищават от новата постановка на „Хамлет“ в Народния театър.
- В) На конгреса по молекулярна биология и английският, и испанският ще бъдат официални езици.
- Г) Официалната среща изискваше да присъства посланика на новата република, както и неговият заместник.

5. В кое от изреченията е допусната пунктуационна грешка?

- А) Можеш да излезеш само си вземи чадър, защото ще вали.
- Б) Лошото време, изглежда, ще трае още поне два-три дена.
- В) Колата, спряла движението, бързо беше изтеглена от пътя.
- Г) Гледана от балкона на петия етаж, планината е много красива.

6. В кое от изреченията е допусната пунктуационна грешка?

- А) Героят, поставен пред съдбовен избор страда незаслужено.
- Б) Преживял страшни събития, човекът отново има сили за борба.
- В) Не открих пътя само защото тръгнах сам и неподготвен.
- Г) Ако беше учил повече за изпита, нямаше да получи слаба оценка.

7. Запишете правилната за изречението форма на думата, поставена в скоби.

Всеки септември ви каним да празнуваме заедно (европейския/Европейския) ден на езиците. -

8. Запишете правилно САМО думата, в която е допусната правописна грешка.

Титулярът на сметката, по която са получавани преводи от чужбина, е български гражданин. -

9. Запишете за изречението САМО правилната форма на думата, в която е допусната граматична грешка.

Ерик Червеният основава първото норвежко селище в Гренландия. -

10. В текста са пропуснати САМО ПЕТ препинателни знака. Поставете ги.

Новият медицински център Бъдеще за всички отвори врати. Центърът има договор с Националната здравноосигурителна каса НЗОК и всеки който има нужда от здравна грижа може да отиде там с направление от личния лекар. Медицинският център предлага чудесни условия за диагностика и лечение модерна сграда, съвременна техника от най-висок клас, изявени в своята специалност лекари.

11. Кой от посочените редове НЕ е допусната лексикална грешка?

- А) Откритият артефакт беше единствен и уникален по рода си от откритите досега.
- Б) Литературата е мой запазен параметър и там се чувствам най-силен.
- В) Към грешките му той се отнасяше снизходително и с възхищение.
- Г) Още от партитурата разбрах, че операта ще бъде много интересна.

12. Запишете САМО паронима, с който да поправите лексикалната грешка в изречението.

От болницата съобщиха, че здравното му състояние се е подобрило.

13. Запишете САМО паронима, с който да поправите лексикалната грешка в изречението.

Ваниловата есенция предава много приятен аромат на този иначе обикновен десерт. -

14. За всяко празно място изберете НАЙ-УМЕСТНАТА от думите и я запишете срещу съответната буква.

България е една от (А) страни, които (Б) ваксини за УНИЦЕФ и Световната здравна организация. Всяка година страната

ни (В) 20 млн. ампули за Африка, Азия и Латинска Америка. Те се произвеждат в държавния институт „Бул Био“.

А) пренебрегнатите, малкото, предпочитаните

Б) измислят, консумират, произвеждат

В) изнася, разнася, внася

II. Аналитично четене на текст (компетентности, свързани с функционалната грамотност)

Прочетете двата текста и изпълнете задачите към тях (от 15. до 22. включително).

ТЕКСТ 1

Ако попитаме един средностатистически млад човек, за когото културните удоволствия се свеждат най-вече до попконцертите и дискотеките, влизал ли е в оперна зала, той най-вероятно би ни се изсмял. Би обяснил, че смята операта за старомоден жанр, в който всичко е приповдигнато и преувеличено и в който „нормалната“ човешка реч е заменена с пеене. Как да си обясним тогава, че операта и през 21. век все още привлича публика от всички части на планетата? Любопитен е фактът, че след Втората световна война западният авангард изцяло отхвърля операта (както и класическата музика изобщо) като „буржоазно изкуство“, вследствие на което 30 години не се появява нито една опера. Но от края на миналия век и до днес този жанр преживява истински бум не само сред новите, но и сред по-старите поколения композитори.

Какво кара хората да си купят билет за опера и търпеливо да чакат дори и няколко години, за да съпреживеят любимите си арии на някоя от световните оперни сцени? Или да се тълпят вечер преди самото представление пред касите – без значение колко висока е цената на билетите – с надеждата по щастлива случайност да си осигурят един билет? Операта не понася подражанието на действителността и дреботемиято. Действителността в нея е пречупена през вълшебно огледало или е погледната сякаш от друга планета. Затова всичко в операта изглежда преувеличено и приповдигнато, тъй като тя има свойството не толкова да извежда на преден план самия сюжет, колкото да създава неповторима атмосфера.

ТЕКСТ 2

– Как гледате на опитите днес да се смесват оперни гласове с попмузика?

– Аз съм твърде много музикант, за да приема такъв „търговски“ подход. Зная, че живеем в света на телевизията, на високите технологии. Аз не съм правила никога компромис, а подобно смесване на жанровете е компромис. Смятам, че влезе ли в друг жанр, оперният певец става смешен. Ние, оперните певци, имаме съвсем друга гласова постановка, най-важното – естетиката ни е друга. Нямаме вкус към „леката“ музика. Затова такива опити ми изглеждат доста абсурдни.

– Смятате ли, че интернет поколението има това специфично музикално чувство, което е характерно за операта?

– Аз самата не съм от това поколение. Наистина всичко се променя, но смятам, че културата трябва да се съхрани. Човекът има необходимост от изкуството, а не само от компютъра и от цифрите. Ние, по-старите, трябва да предадем своя опит на младото поколение, да му внушим, че оперното изкуство възвисява духа. Не само компютрите правят живота.

– Какво ще стане с операта през нашия век? Ще „мутира“ ли под влиянието на съвременните технологии, или ще остане островче на чисто човешкото?

– Ако нашата цивилизация оживее, ще оживее и операта, ако загине... Но аз се надявам, че цивилизацията ни няма да загине. Питала съм се как ще повлияят технологиите на операта. Само преди месец чух един концерт със съвременна музика, в който всичко беше направено от компютри. И хорът беше направен от компютър. Машината няма дух, няма мозък, няма емоция, а човекът има чувства, има и душа. Затова операта винаги ще се прави от живи хора.

15. Защо според Текст 1 всичко в операта изглежда приповдигнато и преувеличено?

- А) В операта отсъства „нормалната“ човешка реч и се набляга единствено на пеенето.
- Б) В операта на преден план се извежда самият сюжет, изпълнен с остри конфликти.
- В) Операта се въздържа от подражанието на действителността и от дребнотемиято.
- Г) На операта отдавна не може да се гледа като на някакво културно удоволствие.

16. В Текст 1 се защитава позицията, че:

- А) Операта си остава непреходно изкуство.
- Б) Цените на билетите за опера са прекалено скъпи.
- В) Оперното изкуство вече е отживелица.
- Г) Операта трябва да се отрече като „буржоазно изкуство“.

17. Защо подчертаното изречение в Текст 2 завършва с многоточие?

- А) Защото певицата е наясно, че това рано или късно все ще се случи.
- Б) Защото певицата не иска да изрече на глас, че операта може да загине.
- В) Защото певицата си дава сметка, че операта никога няма да загине.
- Г) Защото певицата е убедена, че съвременната музика ще измести операта.

18. Кое противопоставяне НЕ присъства в нито един от двата текста?

- А) свят на технологиите – свят на изкуството
- Б) комерсиалност в изкуството – безкомпромисност в изкуството
- В) почитатели на поп музиката – почитатели на оперното изкуство
- Г) фолклорна музика – класическа музика

19. Запишете израза, чрез който в Текст 1 е означен разцветът на оперното изкуство сред композиторите.

.....

20. Запишете ЕДИН аргумент от Текст 1 в подкрепа на твърдението, че и днес оперното изкуство има своя публика по цял свят.

.....

.....

.....

21. Запишете ДВА аргумента от Текст 2 в подкрепа на твърдението, че оперното изкуство има бъдеще.

.....

.....

.....

22. В текст до 5 изречения коментирайте връзката между съвременните технологии и изкуството.

.....

.....

Анализ и оценяване на писмената работа на ученика (прикрепя се към работата на всеки ученик)

I. Коментар на тестовите задачи:

Тестът се състои от 22 задачи и включва следните типове въпроси:

- 1. Въпроси със структуриран отговор** – проверяват се езиковите компетентности на учениците по отношение на езиковите норми (правописна, граматична, пунктуационна и лексикална) и функционалната грамотност; /1. – 6., 11. и 15 – 18. въпрос включително/.
- 2. Въпроси с кратък свободен отговор** – свързани с езиковите компетентности на учениците по отношение на езиковите норми (да прилагат на практика знанията си за езиковите норми, като попълват правилната форма на думите, избират най-уместната

[illegible]

2. Преобразуване на точките в оценка

Точки	Оценка	Точки	Оценка
0 – 18	Слаб 2.00	31 – 32	Мн. добър 4.50
19 – 20	Среден 3.00	33 – 34	Мн. добър 4.75
21 – 22	Среден 3.25	35 – 36	Мн. добър 5.00
23 – 24	Добър 3.50	37 – 38	Мн. добър 5.25
25 – 26	Добър 3.75	39 – 40	Отличен 5.50
27 – 28	Добър 4.00	41 – 42	Отличен 5.75
29 – 30	Добър 4.25	43 – 44	Отличен 6

Вид контролна работа - Писмено изпитване върху стихотворението "Молитва" от Атанас Далчев за 12.клас

1. Посочете ЕДНА родова характеристика на лириката, проявена в „Молитва“.

.....

2. Характеризирайте лирическия Аз в Далчевия текст.

.....

3. Какъв проблем поставя стихът: „Аз не помня, аз не съм видял /минаха ли моите години?“

.....

4. Съпоставете в текст от 5 изречения *молитвеното слово* в двата откъса.

И мойта молитва се губи кат дим,
и господ сърдит си затуля ухото
на светата песен и херувикото. (...)
че ближний ми има нужда не в молитва,
а в съвет и помощ, когато залитва;
„Левски“, Иван Вазов

Ти не ме оставяй да загина,
господи, преди да съм живял! (...)
Изведи ме вън от всяка сложност,
научи ме пак на простота: (...)
Научи ме, господи велик,
да живея като всички хора.
„Молитва“, Атанас Далчев

I. Коментар на задачите:

Писменото изпитване се състои от 4 задачи и включва следните типове въпроси:

1. Въпроси с кратък и разширен свободен отговор – проверяват литературните и социокултурните компетентности на учениците да коментират формалните особености на текста с оглед на значението им за творбата, да определят ценности и норми, проблеми и конфликти, заложи в интерпретацията на изучавания художествен текст /1. – 3. въпрос включително/;
2. Съпоставителен коментар на ключов за предложения текст проблем – разширен свободен отговор в рамките на 5 изречения, проверяващ литературните компетентности на учениците да съпоставят интерпретациите на проблем в два текста, и комуникативните им компетентности да конструират собствен текст /4. въпрос/.

II. Критерии за оценяване на ученика

зад. 1 – посочва характерна черта за рода – 1т.; илюстрира тази характерна черта конкретно в текста – 1т.;

зад. 2 – вярно и точно характеризира лирическия грой в текста – 2т.; аргументира се – 1т.;

зад. 3 – тълкува вярно, точно и целенасочено ключовите думи от цитирания текст, като формулира проблема, който поставя – 2; посочва изразното средство, чрез което се постигат внушенията – 1т.; спазва езиковите норми – 1т.;

зад. 4 – осмисля адекватно интерпретациите на молитвеното слово в посочените откъси – 3т.; съпоставя интерпретациите му, без да възпроизвежда буквално съдържанието на двата текста – 2т.; езикови компетентности (създава логически свързан текст, употребява стилово уместен език, спазва езиковите норми) – 1т.;

III. Скала за оценяване

1. Общ брой точки:15

2. Преобразуване на точките в оценка

Оценка	Слаб (2)	Среден (3)	Добър (4)	Много добър (5)	Отличен (6)
Брой точки	0 – 6	7 – 8	9 – 10	11 – 12	13 – 15

Анализ на резултатите от писмени изпитвания на ниво паралелка и на ниво паралелки във випуска

АНАЛИЗ НА ВХОДНОТО РАВНИЩЕ НА УЧЕНИЦИТЕ ЗА УЧЕБНАТА 2025/2026 ГОДИНА

I. КОЛИЧЕСТВЕН АНАЛИЗ НА ПОСТИГНАТИТЕ РЕЗУЛТАТИ

Клас/ паралелка	Брой изпитани	Брой неизпитани	Брой оценки					Среден успех
			Слаб 2	Среден 3	Добър 4	Мн. добър 5	Отличен 6	
IX ^A	26	0	0	0	4	16	6	Мн.добър (5,08)
X ^A	24	2	0	1	8	10	5	Мн.добър (4,79)
X ^B	25	1	0	9	6	10	0	Добър (4,04)
X ^B	25	0	2	4	15	4	0	Добър (3,84)
XII ^Ж	23	1	1	3	13	5	1	Добър (4,09)

II. СЪДЪРЖАТЕЛЕН АНАЛИЗ НА РЕЗУЛТАТИТЕ НА УЧЕНИЦИТЕ ПО ВИДОВЕ ЗАДАЧИ И КОМПЕТЕНТНОСТИ:

(Анализирант се резултатите по видове задачи и компетентности на ниво паралелка. Когато учителят преподава в повече от една паралелка, трябва да се направи сравнение и на резултатите между паралелките, ако е използван еднакъв инструментариум за установяване на входното равнище на учениците. Целта е при обобщаването на резултатите от МО да се изведат дефицити и да се направят изводи на ниво клас (випуск) по видове задачи/ компетентности за всеки предмет.)

Тестовите въпроси за входното ниво и за петте паралелки са изработени съобразно с утвърдените учебни програми за съответния клас и проверяват конкретни компетентности, формирани през предходната учебна година. Целта е максимално обективно и цялостно да се установят постиженията и дефицитите на учениците и да се набележат мерки за повишаването на резултатите.

IX клас

Тестът се състои от 17 задачи и включва следните типове въпроси:

1. Въпроси със структуриран отговор – проверяват се езиковите компетентности на учениците по отношение на функционалната грамотност, сфери на общуване и функционални стилове и пунктуация на сложно изречение /1. – 4. и 8. въпрос/.
2. Въпроси със структуриран и кратък свободен отговор - свързани са компетентностите на учениците да прилагат на практика знанията си за залог на глагола, вид на глагола, лексикални отношения между думите, синтаксис на сложно изречение /въпроси 5. – 7. и 9. – 13. /.
3. Редактиране на текст – проверява компетентностите на учениците за прилагане на правилата на СБКЕ /14. въпрос/.
4. Въпроси за проверка на литературните и социокултурните компетентности, свързани с изучаваните в 8.клас художествени текстове /15-16 въпрос/.
5. Формулиране на теза – проверяват се литературните и социокултурните компетентности на учениците да формулират тезисно твърдение по поставен проблем, разчитайки ключови думи, като го коментира и актуализира /17. въпрос/.

Учениците от IXA демонстрират много добри резултати като количествен и качествен показател – общият успех на класа е Много добър (5,08). На ниво паралелка резултатите варират между Много добър и Отличен, като преобладават много добрите оценки (16). Единични са случаите, в които учениците показват затруднения при справяне с предложените задачи (четирима ученици с резултат Добър 4). От проведеното изпитване може да се направи извод, че учениците много добре познават езиковите норми, като уместно и правилно ги прилагат. Допускат неточности при коригиране на допуснати пунктуационни грешки, но основните правила са овладяни. Демонстрират много добри езикови компетентности, свързани с функционалната грамотност, сферите на общуване и функционални стилове .

Правят впечатление някои пропуски, свързани със залог на глагола, вид на глагола, лексикални отношения между думите, синтаксис на сложно изречение, които все още затрудняват деветокласниците.

По отношение на проверяваните литературни компетентности учениците владеят основна литературна терминология и боравят добре с проблематиката на изучаваните в 8.клас художествени текстове. Слабостите са свързани с въпросите с кратък свободен отговор, които проверяват способността на учениците да илюстрират/ докажат с пример конкретно твърдение или опозиция.

Проведеното изпитване е потвърждение, че учениците в девети клас умеят да създават тезисно твърдение /17. въпрос/, като го обвързват с конкретна литературна творба,

разчитат ключови думи и актуализират поставения проблем, но в много от случаите наблюденията са неубедителни. Допускат се стилови неточности в изказа.

X клас

Тестът се състои от 17 задачи и включва следните типове въпроси:

1. Въпроси със структуриран отговор – проверяват се компетентностите на учениците по отношение на функционалната грамотност, сфери на общуване и функционални стилове и фразеологични словосъчетания; литературните компетентности на учениците, свързани с изучаваните в 9. клас Ботеви твирби /1. – 4.; 7, 8, 10, 11 въпрос/.
2. Въпроси с кратък свободен отговор - свързани са с езиковите компетентности на учениците за лексикалните отношения между думите, номинативна верига /въпроси 5. – 6. включително/.
3. Въпроси с кратък свободен отговор - свързани са с литературните и социокултурните компетентности на учениците /въпроси 12. – 16. включително/.
4. Редактиране на текст – проверява езиковите компетентности на учениците за правилата на СБКЕ /9. въпрос/.
5. Формулиране на теза – проверяват се литературните и социокултурните компетентности на учениците да формулират тезисно твърдение по поставен проблем, разчитайки ключови думи, като го коментира и актуализира /17. въпрос/ .

Учениците от ХБ и ХВ, демонстрират сходни резултати като количествен и качествен показател– общият успех варира между Добър (3,84) и Добър (4,04). Отклонението от 0,20 между резултатите на двете паралелки не е съществено. Сходният среден успех е показател и за сходни дефицити и затруднения на ниво паралелка и на ниво паралелки във випуска. Учениците от ХА демонстрират много добри резултати – техният успех е най-висок (Много добър 4,79), което говори за най-висока мотивация и степен на овладяване на проверяваните компетентности. В сравнение с останалите две паралелки от випуска, в които работят, резултатите на ХА клас осезаемо са по-високи. Разликата между най-високия и най-ниския резултат на входно ниво в трите класа е почти единица (0,95), което говори за съществени различия в паралелките. Най-слабо е представянето на ХВ клас, където има двама ученици със слаба оценка.

На ниво паралелки във випуска най-многобройни са резултатите Добър и Много добър, което е свидетелство за едно устойчиво базово ниво на овладяване на ключови компетентности по предмета. 21,6% учениците показват неумение и затруднения за справяне с предложените задачи (двама ученици с резултат Слаб 2 и 14 ученици със Среден 3 общо за трите паралелки). От проведеното изпитване може да се направи извод, че учениците добре познават езиковите норми, като уместно и правилно ги прилагат. Допускат неточности при коригиране на допуснати пунктуационни грешки, но основните правила и норми, заложи в програмите до 9.клас, са овладяни.

Демонстрират много добри умения за уместна употреба на думи в определен контекст и фразеологизми.

Правят впечатление някои пропуски, свързани с лексикалните отношения между думите и номинативна верига, които все още затрудняват десетокласниците.

По отношение на проверяваните литературни компетентности учениците владеят основна литературна терминология и боравят добре с проблематиката на изучаваните в 9.клас художествени текстове. Слабостите са свързани с умението на учениците да създават теза по морален проблем, обвързан с изучаван художествен текст /17. въпрос/. Десетокласниците разчитат ключови думи и извеждат идеи, но в много от случаите наблюденията са повърхностни и неубедителни, липсва целенасоченост и актуализация. Допускат се стилови неточности в изказа.

XII клас

Тестовите въпроси за входното ниво са изработени съобразно утвърдения формат на ДЗИ като типове въпроси и формулировки на въпросите, проверяващи конкретни компетентности. Целта е във втори гимназиален етап учениците да работят свободно с този формат и да изградят устойчиви умения за справяне с него.

Тестът се състои от 23 задачи и включва следните типове въпроси:

1. Въпроси със структуриран отговор - проверяват се езиковите компетентностите на учениците по отношение на правописната, граматичната и пунктуационната норма /1-7 въпрос/.
2. Въпроси със структуриран отговор - проверяват се литературните компетентностите на учениците по отношение на изучаваните в 11.клас художествени текстове /16-18 въпрос/.
3. Въпроси с кратък свободен отговор - свързани са с езиковите компетентностите на учениците – да прилагат на практика знанията си за езиковите норми, като попълват правилната форма на думите и поставят пропуснатите препинателни знаци в текст /8-15 въпрос/.
4. Въпроси с разширен свободен отговор - свързани са с литературните и социокултурните компетентности на учениците да определят ценности и норми, проблеми и конфликти, заложи в интерпретацията на общочовешки теми в художествени творби, и да ги съотнасят помежду им /19-22 въпрос/.
5. Съпоставителен коментар на ключов за предложените текстове проблем – разширен свободен отговор в рамките на 5 изречения, проверяващ литературните компетентности на учениците да съпоставят интерпретациите на проблем в два текста, и комуникативните им компетентности да конструират собствен текст /23. въпрос/.

Учениците ХІІЖ демонстрират сравнително ниски резултати Добър (4,09). Качественият показател „добър“ и количественият показател все още са свидетелство за дефицити и затруднения в усвоените в 11.клас компетентности по роден език и литература. Въпреки това от проведеното изпитване може да се направи извод, че учениците са надградили своите компетентности и са повишили чувствително мотивацията си за учене в сравнение с предходната годин. Добре познават езиковите норми и съответно ги прилагат все по-успешно. Правят впечатление някои пропуски, свързани с владееенето на лексикалната норма – уместна употреба на думи и изрази според контекста, коректен подбор на пароним според контекста.

По отношение на проверяваните литературни компетентности учениците владеят основна литературна терминология, но се затрудняват се да съотнесат по-общ проблем/ тема към конкретно произведение. Слабостите основно са свързани с въпросите с кратък свободен отговор, които изисват задълбочена работа с художествения текст и способността им да илюстрират наблюденията чрез пример.

Проведеното изпитване е потвърждение, че дванадесетокласниците са формирали литературни компетентности да съпоставят интерпретациите на проблем в два текста, и комуникативни компетентности да конструират собствен текст /23. въпрос/ на добро ниво, но все още трудно разчитат ключови думи и извеждат идеи в предложените за анализ текстове и в много от случаите наблюденията са повърхностни и неубедителни. Допускат се стилови неточности в изказа.

IV. КОНКРЕТНИ МЕРКИ ЗА ПРЕОДОЛЯВАНЕ НА УСТАНОВЕНИТЕ ДЕФИЦИТИ В ЗНАНИЯТА И УМЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ ВЪЗ ОСНОВА НА НАПРАВЕНИТЕ ИЗВОДИ. (Когато мерките са приложими за всички випуски, може да се обобщят за съответния предмет с цел определяне на подкрепящи политики на училищно ниво.)

1. Целенасочена и детайлна работа за повишаване на грамотността на учениците чрез упражняване на езиковите норми – подготовка на работни листове с упражнения, подбор на примери по типове грешки.
2. Провеждане на регулярни писмени и устни изпитвания върху езиковите норми с цел поддържането им на високо ниво.
3. Системно писане на тезисно твърдение по морален проблем и по проблем, свързан с изучавани литературни произведения, както и теза за интерпретативно съчинение (за 12.клас).
4. Акцент върху интертекстуални връзки и съпоставителен проблемен анализ по формата на ДЗИ в часовете за разширена подготовка (за 12.клас).

5. Ежеседмично провеждане на писмено изпитване по литература във връзка с всяка изучавана творба със задължителен елемент проблемен анализ/ създаване на тезисно твърдение.

6. Интензивна и системна консултативна работа и поставяне на индивидуални задачи за допълнителна работа с учениците, показали слаби и средни резултати на входното ниво, за преодоляване на персоналните им дефицити и затруднения.

Благодаря за вниманието!

Весела

Топалова, старши учител по български език и литература в ЕГ

"Бертолт Брехт"